פנה אל רחל רבינוביץ. האיש הו־דיע לאלישבע: „אין מה לעשות. הוא לא רוצה יותר לראות אותך בחיין."

דיין נופל על השכל

אלישבע פרצה בבכי מר. היא הודיעה שתיסע אל משה דיין לביתו כדי לברר את סיבת ניתוק היחסים בינ־הם. אבל היא לא עשתה זאת. בצר לה פנתה אל האיש היחיד שרכש את אמו־נה: אהרון שלוש.

שלוש הבטיח לנסות לעזור לה. משלוש מיהרה אלישבע אל הפרקליט־הידיד, לברר איך עומדת הודעתו האחרונה בהשוואה ל־מה שסיפר לה ערב נסיעתו של דיין ל־חו"ל, כאילו דיין הוא החושש שהיא תעזוב אותו.

הפרקליט סיפר לה כי אמר לה מה ש־אמר על דעתו הוא, מבלי שדיבר כלל עם דיין. עתה ברור לו שדיין אינו רוצה לראות אותה יותר. אלישבע התעלפה. כששבה אליה רוחה ביקשה מהפרקליט לקבוע לה לפחות עוד פגישה אחת עם דיין, בנסיון לשנות את החלטתו. האיש אמר לה שזה יהיה איבוד זמן. אם דיין מחליט לגמור אז הוא גומר.

אבל אלישבע לא היתה מוכנה שיגמרו איתה כל־כך מהר. היא פנתה לעורך־הדין יהודה רסלר, שאותם ימים התפרסם בזכות מאבקו ברשות השידור על הנהגת שידורי טלוויזיה בימי שישי. היא ביקשה ממנו להגיש תביעה נגד שר־הבטחון משה דיין על הפרת הבטחת נישואין.

נראה שרסלר לא האמין לסיפו־רה. הוא ציקצל כלקוח מעולם ה־דמיון. אלישבע הזעיקה את אהרון שלוש אל רסלר, כדי שיאמת את סיפורה ויצהיר כי אינה הוזה אותו מדמיונה. שלוש ניסה עוד לעכב את הגשת התביעה המשפטית. הוא אמר שינסה לדבר עם דיין. כשחזר מהפגישה עם דיין הודיע כי אין מה לעשות. דיין נחוש בהח־לטתו שלא לראות אותה לעולם.

באיחור של שנתיים תפס כנר־אה שר־הביטחון, שהוא נהג בקלות דעת וברשלנות בלתי נתפת לחס־כר ביחסיו עם אלישבע צ'יזס. העובדה, שרק בתום שנתיים גילה כי מקלקלים את שיחותיו, וכי בכך הוא יכול לחשוף את עצמו למעשי סחטנות, הדהימה כנראה גם אותו וגם את יועציו הבטחוניים.

כאשר נפל דיין על השכל, היה זה מאוחר מדי. עברו רק ימים ספורים כאשר קיבל במשרדו מכתב אולטימטיבי מפרק־ליטה של אלישבע צ'יזס, בו נאמר כי אם תוך עשרה ימים לא ישלם סכום של עש־רת אלפים ל"י, כפיצוי על הפרת הבטחת נישואין לאלישבע, תוגש נגדו תביעה משפטית בשל כך.

תשלום בעד הוצאות רפואיות

דיין היה סבור, כנראה, שהוא מחוסן נגד תביעות מסוג זה. תגובתו הרא־שונה היתה שהוא לא ישלם פרוטה שחוקה אחת לאלישבע. אולם, כאשר חלפו שבעה ימים מעשרת הימים שהוקצבו עד להגשת התביעה, התקשר אלמוני בשמו של דיין עם פרקליטה של אלישבע, הודיע שדיין, עומד על דעתו לא לשלם לאלישבע אף אגורה אחת, מוכן לגלות נדיבות־לב ו־לסייע לה למצוא עבודה או סידור אחר בחיים, שיפצה אותה על הצער שנגרם לה.

למחרת התקשר אלמוני עם אלישבע ו־הודיע לה טלפונית כי אם לא תיקח חזרה את המכתב ששלחה אל דיין, תסבול אמה ישירות מכך.

ביום העשירי התקשר עורך־דין יהושע רוטנשטרייך עם עורך־דין יהודה רסלר. רוטנשטרייך הציג את עצמו כבא־כוחו של משה דיין, ביקש להגיע בשמו להסדר.

בגלל סיבות בלתי ברורות ניתקה לפתע אלישבע את יחסיה עם רסלר, החלה לחפש פרקליט אחר. היא פנתה תחילה אל עורך־דין שמואל תמיר, גוללה בפניו את סיפו־רה. אחרי שיקול ממושך, החליט תמיר שלא לייצגה, כיוון שהוא נחשב ליריב פוליטי של דיין. הוא היפנה אותה לעורך־דין אריה מרינסקי, ממנו חזרה אלישבע, ושבה אל עורך־דין יהודה רסלר, ייפתה את כוחו לסיים את המשא־ומתן בשמה.

היה זה משא־ומתן ארוך ומייגע. אלישבע טענה כי איננה מעוניינת בכסף אלא בעשיית צרות למשה דיין. היא הצהירה פעם, שהיא מו־כנה לתרום את הכסף לאילנשי"ל פוליו. לבסוף הגיעו פרקליטי שני הצדדים לידי הסדר, לפיו ישולם לאלישבע סכום של עשרת אלפים ל"י, אבל בצורה שאי־אפשר יהיה לגלות כי שר־הביטחון משה דיין הוא ששילם לה את הכסף.

לפי פרטי ההסכם צריך היה עורך־דין רוטנשטרייך להפקיד את הכסף בנאמנותו של עורך־דין רסלר. זה התחייב לשלם את הכסף, בצ'קים בחתימת ידו, לאלישבע, ב־שלושה תשלומים: תשלום ראשון בסך 2500 ל"י, בניכוי דמי טירחה, שמועד פרעונו חל ב־6 בדצמבר 1970; תשלום שני בסכום דומה ל־4 במרץ 1971. ותשלום נוסף על סך 5000 ל"י ל־5 בדצמבר 1971.

תמורת סכום זה התבקשה אלישבע ל־חתום על מכתב, לפיו מכתב הפרידה ה־זועם שכתבה לדיין אחרי שנודע לה כי „גמר" איתה, נכתב בשעת זעזוע נפשי, ואינו כולל דברי אמת. כאשר סירבה ל־חתום על מכתב כזה, היא התבקשה לחתום על מכתב. לפיו היא מודה למרשו של עורך־דין רוטנשטרייך על היחס האדיב שגילה כלפיה, בכך שסייע לה בתשלום עבור הוצאות רפואיות שהיו לה.

כאשר ביקשה אלישבע לדעת לאיזו מטרה מיועד מכתב זה, הסביר לה מישהו כי בעזרת מכתב זה אפשר יהיה לקבל הוצאות מהממשלה. אלישבע סירבה לחתום. משה דיין קמצן, טענה. „הוא חושב על כל גרוש. אני רוצה שאם משלמים לי עשרת אלפים ל"י, זה יהיה מהכסף שלו, ולא של הממשלה. שזה יפגע בכיס שלו."

לבסוף, התמה אלישבע על מה שביקשו ממנה, התחייבה לשמור על הפרשה בסוד, ולא לפרסמה ברבים. היה ברור כי ה־תשלומים, שהתמשכו על פני שנה, נועדו למשוך את שתיקתה למשך שנה זו.

ב־5 לחודש דצמבר האחרון, קיבלה אלי־שבע את התשלום האחרון תמורת שתיק־תה. לא היה לה עוד ממה לחשוש, כך חשבה בטעות. האם יתבע אותה משה דיין לדין, יבקש להחזיר לו עשרת אלפים ל"י, על כך שהפרה את הבטחתה לשתוק? לא היה צל של סיכון שדיין יעשה צעד כזה.

החרות שקנה לעצמו משה דיין למשך שנה אחת, הגיעה לקיצה. השאלה שנותרה עדיין פתוחה: בכספו של מי נקנתה חרות זו, ב־כספי משה דיין או בכספי משלם המיסים?

בעייה 4: הייתכן כי שר הביטחון מסכן את הביטחון?

בצה"ל, כמו במיספר צבאות אחרים בעולם, נהוג שלא לגייס אנשים ה־ידועים כהומוסכסואלים. נוהג זה אינו מבוסס על החשש פן אלה יסתו אחרים ליחסי־מין הומוסכסואלים, אלא על ההנ־חה, כי אנשים בעלי נטיה זו, נוטים ל־העלים אותה מידיעת הרבים, אינם מעוני־נים שיתפרסמו כ„הומואים" או „מתרומ־מים." בגלל רצונם העז לשמור בסוד תכונה נסתרת זו, אומרת אותה הנחה, נתו־נים אנשים אלה לסחטנות. מי שמגלה את נטייתם, יכול לסחוט מהם סודות בטחו־ניים או אחרים.

אם כלל זה חל על גבי חיילים פשוטים, הוא חל על אחת כמה וכמה, לגבי שר־הבטחון שהעמיד את עצמו במצב בו ניתן היה להפעיל מעשי סחטנות כלפיו. ייתכן ובמהלך יחסיו עם אלישבע, לא נעשתה כל פגיעה ישירה או עקיפה בבטחון ה־מדינה. אולם עצם האפשרות, שעלולה היתה להיווצר פגיעה כזו, היא חמורה ביותר מבחינה בטחונית.

למשה דיין לא היתה כל ידיעה לגבי מהימנותה הבטחונית של הנערה עימה פיתח את רומן האהבים שזו לאורך תקופה ארו־כה. העובדה שאלישבע התקשרה השבוע עם עיתון זר ומכרה לו את סיפור יחסיה עם שר־הבטחון, יו־צרת את האפשרות התיאורטית שגם כעבר היא היתה מסוגלת למ־כור פרטים על יחסיה עם שר־הביטחון לגורמים זרים. כאמור — זוהי אפשרות תיאורטית בלבד, ואין בה לרמוז דבר על נאמנותה של אלישבע למדינה — אבל האפ־שרות היתה קיימת.

העובדה שמשה דיין ניהל את יחסיו עם אלישבע בפומבי ולעיני כל — כשכל אנשי הבוהמה בקפה כסית ודמויות אח־רות משולי החברה, יודעים כי שר־הבט־חון מביא ואוסף את אלישבע מביתה ברחוב דיזנגוף, יכולה היתה להוות אתגר לכל שירות ריגול זר, לנסות להגיע אל סודות שר־הבטחון באמצעות נערה זו.

אולם. זה עוד לא הכל.

מסתבר כי בתקופות בהן בילה שר־הביטחון בחברתה של אלישבע במקומות שונים, הוא השאיר את כתובת המצאו במשרדו, למקרה שיחפשו אותו בשעת חי־רום. כאשר באה שעת חירום כזו, היה משה דיין מנהל שיחות בענינים סודיים כמוסים של המדינה, בנוכחותה של אלי־שבע. הוא היה משוחח עם הרמטכ"ל, עם מזכירי הממשלה ועם אנשי משרדו, מהמקומות בהן בילה אותה שעה בחברי־תה של אלישבע.

אלישבע צ'יזס, שמעה וידעה, שלא ב־רצונה, הרבה דברים ופרטים שנעשו ו־הושמעו בנוכחותה. היו אפילו מקרים שמשה דיין נתן הוראות בטחוניות כש־היה בחברתה.

במדינה המקיימת צנזורה צבאית ובטחו־נית קפדנית ביותר; שיש לה מערכת עניישה וחוקי חירום מיוחדים לכל מי שנחשד רק באפשרות של פגיעה בבטחון המדינה; במדינה בה הושלכו אנשים ל־בתי־כלא רק משום שהחזיקו בידיהם סודות שלא היו רשאים להחזיקם לפי ה־חוק, מבלי שהוכחה כל כוונה שלהם ל־השתמש בסודות לרעה זהו מצב חמור.

יתכן שזוהי אולי המשמעות החשובה ביותר של „פרשת אלי־שבע": התעלמותו של שר־הבי־טחון מכללי זהירות וביטחון יסו־דיים, שעבירה עליהם עלולה לחפ־ליך כל אזרח.

זוהי גם הנקודה בה מזכירה „פרשת אלישבע" את פרשת שר־ההגנה פרופיומו בבריטניה: האפשרות שבגלל עירוב עסקי נשים בעסקי המדינה, הגיעו סודות המדי־נה לידי אנשים שלא היו מוסמכים לכך.

בגליון הבא: „מכתבי אלי־שבע" — מכתב הפרידה שכת־בה אלישבע למשה דיין, בו היא מגוללת את פרשת יחסי־הם ומטיחה האשמות כבדות.

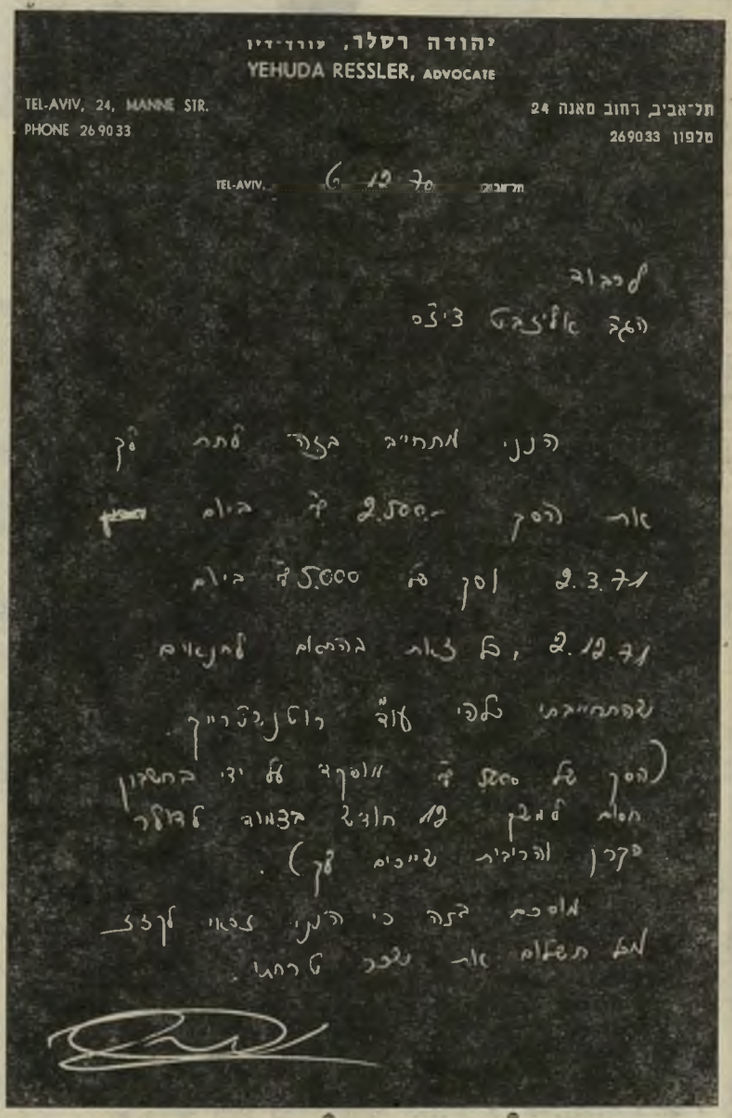

יהודה רסלר, עורך־דין
YEHUDA RESSLER, ADVOCATE

TEL-AVIV, 24, MANNE STR.
PHONE 269033

תל־אביב, רחוב מאנה 24
טלפון 269033

TEL-AVIV.

הסכם השתיקה

חייבות הרשמית להעביר לרשותה את הסכומים שהופקדו עם חתימת הסכם השתיקה בידיו, על־ידי עורך־הדין רוטנשטרייך, בא־כוחו של משה דיין. המכתב נכתב ביום בו הושג ההסכם. ברור כי משיכת התשלומים למשך שנה, נועדה להבטיח את שתיקת אלישבע.

זהו המכתב שהפקיד עורך־דין יהודה רסלר בידיה של אלישבע — אלישבע צ'יזס, שהיוותה את ההת־